

Nyerges András

Kevéssé ismert női praktikák

Részlet *A barátságszédelő* című regényből

A csipkefüggöny mögé bújva, az ablakból figyeled a rád várakozó szerencsétlent. Ha a tekintete véletlenül fölfelé tévedne, te rögtön visszahúzódhatsz, de a lehetőséget, hogy meglesd, mit művel olyankor, amikor nem tudja, hogy nézik, ki nem hagynád. Lehorgasztott fejjel üldögél a szemközti villa kerítésének párkányán, mint aki semmi jót nem remél, s még csak sóvárgó pillantásokat se vet a kapu felé, mely alól elő kéne bukkannod. Kedvedre való, hogy így viselkedik, hiszen mások idegesen szoktak föl-alá járkálni, percenként megnézik az órájukat, mintha már azzal is szívességet tennének, hogy megvárnak, s ha nem mész, ők készek lecserélni téged, méghozzá a férfiak randa stílusában mondva bárkire, akinek luk van a lába közt. Ez a nyámnyila azonban nem sétál el még az ostyasütő műhelyig sem, ahonnan vaníliaillat árad, és többségükben nők dolgoznak a pincében, nem néz be az ablakon, hogy nincs-e köztük, akivel kutyafuttában ki lehetne kezdeni, csak vár türelmesen, szinte áhítattal, és reméli, hogy nem hagyod cserben. Még csitri voltál, mikor Lencsi nénéd, aki tizennégy évvel volt fiatalabb anyádnál s az utcán a nővérednek nézték, kitanított rá, mit kell a női méltóság védelmében tudnod, s azt mondta, ehhez szorosán hozzátartozik a fiúk megvárakoztatása, csakhogy amikor felnőttél, ez érvényesíthetetlen tanácsnak, egy letűnt kor avítt beidegződésének bizonyult, hiszen a fiúk már annyi lányt kaphattak, ahányat csak akartak, neked pedig (bár sértett, hogy nem vagy a számukra mindenkinél fontosabb) imponált is viselkedésüknek ez a férfias magabiztossága. Tituszt például nemhogy fél óra hosszat, de öt percig sem lehetett megvártni, s amikor annak idején meglested az ablakból, azt láttad, hogy miután megérkezik a ház elé, ellenőrzi, hogy ő maga pontos volt-e, ezt követően kétszer elsétál a sarokig és vissza, majd felnéz, de mert te még mindig nem vagy sehol, vállat von és katonás léptekkel elindul hazafelé. Jézusisten, ez tényleg képes elmenni, észlelted riadtan, és kettesével szedve a lépcsőket lefelé, valósággal vágtáztál utána, kiáltoztad a nevét, de tette magát, mint aki nem hallja, fél utcahossznyi volt az előnye, s hagyott loholni anélkül, hogy a kedvedért legalább kurtított volna a léptein, te pedig zihálva magyarázkodtál, ne haragudj, a hülye anyám bezárt, nem lehetett hamarabb elszökni, most is csak azért, mert jött a postás. A végén örülhettél, hogy a Vörösmarty utca magasságában a lapáttenyerét ráborítja a fenekedre, mintha ellenőrizné, hogy izmos és ruganyos-e még, mert legjobban ezt szerette megmarkolni, s abból, hogy megint magadon érezheted a begömbülő ujjait, azt is sejtethetted, hogy végre megenyhült irántad, de annak is tudatában voltál, hogy még egyszer nem ajánlatos megvárakoztatnod. Ha el nem tiltják tőled, szóba se állnál senki másal, hiszen Titusz tökéletesen kitöltötte – testi és lelki értelemben egyaránt – a benned lakozó űrt, de aztán apád egyszer a kelleténél korábban ért haza, rátok

nyitott, s bár némi gombolkozáson kívül egyebet nem láthatott, az előszobában kukorékolva vonta kérdőre a fölé tornyosuló Tituszt, azonnal mondd meg, mik a szándékaid a lányommal? Majd elsüllyedtél szégyenedben, hogy ilyen ásatag stílusban beszél, Titusz azonban komolyan vette a kérdést és azt válaszolta, egyáltalán semmiféle szándékom nincs. Apád azt hitte, pimaszkodnak vele, de hamarjában nem tudta, mitévő legyen, hiszen Titusz testi fölénye túlságosan egyértelmű volt, felháborodásában szóhoz sem jutott, te pedig tudtad, hogy ezt a pillanatot kellene magyarázkodásra kihasználni, anyám özvegyi nyugdíjából élünk, én reggelenként újságot hordok ki, de ha fölvesznek a bombardon szakra, ezt is abba kell hagynom, szóval akkor se tudnék nőszülni, ha akarnék. Titusz méltóságán alulinak érezte, hogy tisztázza magát, apád viszont úgy viselkedett, mint egy tollait felborzoló apró fajdkakas, ordibálni és hadonászni kezdett, s ettől a ritkás, ezüstös tincsek az arca előtt ugráltak szemlátomást zavarva őt a fenyegetődzésben, követelem, hogy hagyj békét a lányomnak, tűnj el az életéből egyszer és mindenkorra, mert ha még egyszer meglátlak itt, rendőrrel vitetlek el. Titusz némán bólintott, de apádnak ez nem volt elég, add a szavadat, hogy nem zaklatod többé. Csalódnod kellett abban a várakozásodban, hogy Titusznak lesz annyi humorérzéke, és magától is úgy érzi, hogy ez vicc, én belehalnék, édes Titusz, ha nem zaklatnál többé, szeretted volna, ha meghallja az ilyen gondolataidat, a papám régi filmek alapján képzelem, hogy ebben a helyzetben így kell viselkednie, azt sem fogta fel, hogy a minta, amit követ, nem drámából, hanem vígjátékból való. Majd ha kettesben leszték Titusszal, jót fogtok röhögni apád nagy alakításán, a fellengzős szavain, amik sehogy sem illettek a szájába, és ha már jól kimulatátok magatokat, megbeszélitek, hogy utána minden marad a régiben, apádnak nem kell tudnia róla, hogy továbbra is azt csináljátok, amit eddig. Ehhez képest Titusz éppen csak a bokáját nem kezdte csapdosni, mint valami katonatiszt, akitől a kauciót kérik, és hiába voltatok akkor már kettesben, komoly képpel közölte, hogy többé nem találkozhattok. Csak nem ijedtél meg a szegény buta papácskámtól, kérdezted, de Titusz úgy viselkedett, mintha ugyanabból a filmből lépett volna ki, amelyikben apád vélt főszerepet játszani, mi Penkalák, közölte érces hangon, nem beszélünk a levegőbe, szavamat adtam apádnak, hogy nem rontom a férjhezmenési esélyeidet, márpedig *ein Mann, ein Wort*, ettől függetlenül engem csak egyszer lehet kidobni, és ezt másoktól se tűröm el kétszer, úgyhogy szervusz, Pálmuci, élj boldogul.

Amikor Alán révén hírért vetted, hogy fölverték a Zeneakadémiára, írtál neki, hogy gratulálsz, s a levelet csapdának szántad, amibe a neveltetése miatt muszáj belesétálnia, hiszen ha az ember levelet kap egy nőtől, illik megköszönnie, te pedig a válasza után fölajánlod, hogy személyesen is találkozzatok, s addigra már apád handabandázása se lesz több, mint mulatságos emlék, amin legjobban együtt nevezhettek, és akkor Titusz egyszeriben rájön, hogy mit veszített, te pedig nagyvonalúan érezteted vele, hogy már nem haragszol, és újra kezdhettek. A terved azon bukott el, hogy Titusz füttyült a modorra és nem válaszolt, Alántól pedig, akivel továbbra is kapcsolatban állt, azt hallottad, hogy minden ujjára akad nő, méghozzá művésznövendékek, kevésbé macerás családi háttérrel, mint a tiéd. Pár hónappal később anyád meglátott az utcán egy koncertplakátot, amin Titusz neve is szerepelt, igaz, apró betűkkel, legalul, de otthon sóhajtvá adta elő, hogy mi jutott erről eszébe, de szívesen kérkedtem

volna egy ilyen híres vővel, erre fölszisszentél, miért nem akkor mondtad, mikor apa kidobta, anyád arcán látszott, hogy nem is érti, miről beszélsz, de Verácskám, a Titusz akkor még egy ágrólszakadt senkiházi volt, erre lecsaptad a kanaladat, csak a hülyék nem tudták, hogy Tituszból lesz valaki, a válasz, apád tenyerének formájában a képeden csattant, erre anyád felhördült, te rontottál el mindent, te tót bugris, de ezt már nem vártad végig, bevágtad magad után a konyhaajtót, apád pedig méltatlankodva kukorékolt, kuss, hülye sváb, engem szídsz, mikor épp most nevezett hibbantnak a lányod? Mindezek ellenére úgy érezted, Tituszt már itthon is könnyebben tudnád elfogadtatni, félretetted hát a büszkeségedet és úgy intézted, hogy véletlenül összefuss vele régi törzshelye, a Mérmőkipince előtt a szokott időben, mert Alántól úgy tudtad, azóta se változtatott a szokásain, s ő fel is bukkant, és szerencsére egyedül volt, de amikor meglátott, nem jött át hozzád a túoldalról, meg se nézett, csak integetett, szia, Pálmuci, mintha nem is neked mondta volna pár hónapja, hogy én még a köldökötől is begerjedek.

Az a másik alak, aki odalent birkatürelemmel vár, nemhogy Titusszal, de még Alánnal se ér fel, pedig már Alánhoz sem az vonzott, hogy robusztus jelenség lett volna, olyan, aki ha átölel, szinte be is takar, betegesen mély szemgödrében savószerű szem ül, albínó létére fehér holmikban jár, és már gimnazistaként is kísértetiesen sovány, majdhogynem átlátszó volt, később egy időre szakállat növesztett, de attól egyenesen kísértetnek látszott és megszabadult tőle, hétszám nem hozott magával tízórait, s azt rebesgették, ez a család mérhetetlen szegénysége miatt van így, már minden eladható holmit eladtak, még sincs miből élniük. Alánt a lányok folyton etetni akarták, felváltva hoztak neki hazulról mindenféle finomságot, de mindennel kudarcot vallottak, mert Alánnak hol erre, hol arra nem volt gusztusa, szinte undorodva nézett az elébe tálat szendvicsekre, süteményekre, mígnem egy januári napon olyasmivel jelent meg az osztályban, amit a körkötőgépes kisiparos szülők gyermeke sem engedhetett meg magának, egy fűrt üvegesen hamvas, nagy szemű szőlővel, amit tüntető élvezettel, lassan fogyasztott el, hogy a látványtól mindenki másnak elcsöppent a nyála. Alán, ha nem is mint férfi, de minden más tekintetben valaki volt, és nemcsak azért, mert már a neve is jelezte, hogy a viselője nem akárki, más módon is gondoskodni tudott róla, hogy minden közegből kitűnjék és sose azt tegye, amit épp elvárnak tőle. Kuriózumokról tudott olyan meglepő dolgokat, hogy azok hallatán a tanárok szeme is elkerekedett, de magyarból és történelemből csaknem megbukott az érettségin. Vele olyan helyeken lehetett megjelenni, ahová máskülönben el se jutottál volna, neki köszönhetően láthatad olyan darabok bemutatóit, melyeket pár előadás után – betiltás helyett – levettek a műsorról, de mert tiltott gyümölcs hírében álltak, a hírük továbbra is terjedt, s minél kevesebb ember akadt, aki a produkciót még látta, annál nagyobb szó volt e beavottak közé tartozni. Olyan festők vernisszázsán jelentetek meg, akik utoljára a háborút követő években állítottak ki, s amikor beléptetek a habitüektől hemzsegő galériába, az is kiderült, hogy Alán tegező viszonyban van a mesterrel, téged pedig mint vele érkezettet úgy kezeltek, mintha szintén a művész régi ismerőse volnál. Sokért kárpótolt, hogy hírességekkel kerülsz kapcsolatba, azt meg ráadásként élted meg, hogy a hírességek feleségei is intim beszélgetéseket akartak folytatni veled, mintha barátnőjük

és egyben sorstársuk volnál. Majd az állad esett le attól, hogy párpercnyi ismeretség után mikkel traktálnak és miről próbálnak kifaggatni. Mondd csak, drágám, meddig bírod a szűzi életet, mert ez az Alán fiú nem nagyon duzzad a férfierőtől, s miközben effélét kérdeztek, láttad a képükön, hogy tényleg azt hiszik, majd pont nekik fogsz kitalálni mindent. Udvariatlan mégse lehettél, valami titokfélét sejtetned kellett, gondoljanak magukban, amit akarnak, Alánnal a testi kapcsolat éppolyan extrém, súgtad meg bizalmasan, mint amilyen az egész fiú, de téged nem zavar, magad se vagy a sablonos kapcsolatok híve, úgyhogy ami köztetek van, neked éppen megfelel.

Alánt sem vették fel mindjárt elsöre az egyetemre, ahogy téged sem, de neki nem fűlött a foga ahhoz, hogy előbb egy évig vendéghallgatóként ismeresse meg magát, de amikor aztán mindketten bekerültetek az angol szakra, az ő nimbusza hamar ugyanolyan lett, mint a gimnáziumban volt, mert híre ment, hogy van az elsősök közt valaki, aki képes megszólalni kelta-gael nyelv-járásban, s ez még semmi ahhoz képest, hogy csak úgy magától tudja, ki a fene Geoffrey of Monmouth? Ettől kezdve már alhatott is az órákon, lóghatott, amennyit akart, az isten se mosta le róla, hogy ő az évfolyam titokzatos zsenije. Mivel sülvé-főve együtt láttak vele, magától értetődően mindenki téged faggatott Alánról, amikor pedig a második évben váratlanul kitört rajta valami fura beilleszkedési vágy és elkezdett aggódni a jövőjéért, izgatni kezdte, hogy miből fog megélni, hogyan tartsa meg a lakást, ha a szülei már nem élnek, a probléma megoldására hosszú távú stratégiát dolgozott ki, amelyben összekötőként neked is kulcsszerepet szánt. A terv lényege az volt, hogy olyan álláshoz kell jutnia, ami nem jár reggelenként félórás villamosozással a város túlsó végébe, hogy valahol reggel nyolctól délután ötig bezárva robotoljon. Úgy látta, számára egyetlen testhezálló megoldás van, itt kell maradnia az egyetemen tanársegédnek, ehhez azonban olyan valaki is kell, aki egy Magasházy Alánnak hajlandó (bizonyos meggondolásokból) a hóna alá nyúlni. Ahogy kitalálta, kinek lehetnek ilyen meggondolásai, azzal megint csak lenyűgözött, olyan tanárnak kell lennie, fejtegette, akinek a csillaga most még csak emelkedőben van, s a tantárgy, amit oktat, közelebb áll az ideológiához, mint az angol nyelv, mégsem fogható rá, hogy közvetlen politikai volna, mint a tudományos szocializmus. Ennek a célnak a XX. századi magyar irodalmat oktató Brichta Emil felelt meg leginkább, de Alán tisztában volt vele, hogy nem tanácsos egy szál egyedül jelentkeznie Brichta szemináriumára, nehogy a céljait illetően gyanússá tegye magát, ha ellenben sikerül olyan látszatot kelteni, hogy a Brichta-órák híre eljutott az angol szakosokhoz is és megérlelte bennük a felismerést, miszerint egy nyelvszakosnak is konyítania kell a század magyar irodalmához, akkor a csoportos csatlakozást bölcsészkarSZerte mint örvendetes fejleményt emlegetnék, s ez Brichta ázsióját is növelné. Alán választása már csak azért is tökéletes volt, mert Brichta nem csupán az egyetemen működött, de állásban volt egy irodalmi folyóiratnál is, ahol enyhén renitens, de még szalonképes nézeteket hangoztatott, s erre a passzív szellemi rezisztencia képviselői felfigyeltek, és egymás közt kezdték úgy emlegetni, mint olyan valakit, akivel egyszer, talán, föltéve, de meg nem engedve, majd szóba lehet állni.

Alán már azzal meghökkentett, hogy a terv indoklásaként eldúdolta neked a Csárdáskirálynő híres betétdalát, új műsorhoz új férfi kell, ezt ők sosem fe-

lejtik el, nem hitted volna, hogy ismerős az operettek világában, az meg egyenesen elképesztő volt, hogy miért döntött a még csak docensi rangra kapaszkodott Brichta, és nem valamelyik máris nagy hatalmú tanszékvezető mellett. Nekem három év múlva, vagyis diploma után lesz szükségem pártfogóra, három év alatt Brichtából, ahogy elnézem, az új műsor új embere lesz, de mihez kezdek, ha egy vén bölény, akire támaszkodni akarnék, addigra meg is bukik? Szeretném szépen, kényelmesen, biztosra menve eltölteni ezt a három évet, és ha semmi se jön közbe, akkor Magasházy Alánból Magasházy Főlén lesz, pardon a szóviccért.

Rád várt a feladat, hogy Alán nevében megdolgozd a többieket, járjanak ők is a Brichta-szemináriumra, s végül az évfolyam tizenkét angolosa közül hat lány vélte úgy, hogy miért is ne jönné, jó befektetés olyan valakinek segíteni, akiből egyszer még nagy ember lehet, egyébként pedig majdnem mindegy, hogy az ember hol unatkozza végig az egyetemi éveit. Amikor Alán értesült erről, azt rikoltotta, látod, a tánckar már megvan, jobbról három lány, balról három lány, én meg középen, mint Bóni gróf, és örömeiben átkapta a derekadat, aztán lejtett is veled pár taktust a parányi szobájában, *gyerünk, gyerünk, gyerünk, mert gyors az élet*. Olyan elragadónak, szinte bájosnak láttad, amilyenek addig sosem, jól állt neki a jókedv, s azon kaptad magad, hogy igazán nem bánnád, ha csontvázszerű keze máskor is támasztaná a hátadat, s talán azt se, ha kissé lejjebb csúszna.

Hetente két órát vett el az életedből a szeminárium, és ha a kiosztott témák untattak is, szórakoztató volt megfigyelni, hogy miként változik meg miattatok a társaság hierarchiája, miután Brichta titkolni se nagyon bírta, hogy a sznobság és dafkeség hírében álló angolosok jelenlétét tanári pályája legnagyobb kihívásának tartja. A másik nyolc hallgató között, akik már előző évben is hozzá jártak, volt egy, aki a jöttötökig amolyan vezérürüfélenek számított, mert amikor mások azon ügyködtek, hogy kibújjanak az állásfoglalás alól, neki folyton volt valami közölnivalója, új adalékja vagy feltétlenül megvitatandó szempontja, s így, bár a jelenlévők többsége hétszám csak hallgatott, Brichta óráit mégsem ülte meg kínos csend, vagyis ez a fickó aranyat ért a számára, mégis hagyta lefokozódni másodhegedűssé, mert Alán olykor megeresztett egy-egy sejtelmes közbeszólást vagy fitogtatta, hogy mi minden olyat tud, amiről mások még csak nem is hallottak, és Brichta azt, ami az ő szájából hangzott el, rendre úgy üdvözölte, mintha az angolosok összességének növekvő aktivitását bizonyítaná. Ezen te magadban jót neveltél, hiszen amiről az órákon szó esett, még akkor is maga volt a tömény unalom, ha Brichta külön felhívta mindenki figyelmét arra, hogy milyen pikáns a distancia egy rendhagyó vélemény meg a hivatalos álláspont között. Sajnálatos módon ebből te mit sem érzékeltél, viszont nem is nagyon foglalkoztál ilyesmivel, mert épp elég töprengenivalót adott, hogy megfelejtsd, mire lehet következtetni a jelenlévők külsejéből. Brichtát nem volt könnyű besorolni, mert egyfelől az a típus volt, akit első látásra szép embernek mondanának, ám így, hogy hétről hétre közvetlen közletről szemügyre vehetted, kiderült, a szabályos vonások nem eléggé férfiasak, lágy és puha az álla, a szeme táskás, az arcát a felületes szemlélő kiéltnek mondaná, mintha attól lenne gyűrött, hogy sokat éjszakázik, ami mögé ivástól nők hajszozásáig bármit oda lehet gondolni, te azonban gyanítottad, hogy ez nem

lehet így, árulkodó volt, ahogy Brichta előbb ragadozóként néz meg magának minden valamirevaló nőt, aztán rettegve elkapja róluk a tekintetét, vagyis retteg attól, hogy bárkiért bármit kockáztasson, ez már nem törődik vele, hogy tesszik-e a nőknek, tüntetően nem törődik velük, s a korpás gallérral, a pecsétetes nadrággal, a vasalatlan inggel a felsőbbbségnek üzeni, hogy ő megállapodott ember, akire bármilyen pozíciót nyugodtan rá lehet bízni. Magadban némán bókoltál Alán emberismeretének, bezzeg a lányok, akik az órán néha ábrándosan rajta felejtik a szemüket Brichtán és elképzelik, milyen fess férj válna belőle, akinek lekefélnék a gallérját, megkötnék a nyakkendőjét, mielőtt útnak indítják az egyetemre, szegények hiába strapálják magukat, Brichtának esze ágában sincs egy botrányba torkolló viszony s a viszony megoldásaként létrejött házasság kedvéért elvágni a jövőjét, még mielőtt elkezdődött volna. Ha a Brichta-problémával végeztél, akadt más is, főként a fiúk között, akit a fizimiskája, az öltözködése nyitott könyvvé tett számodra és egyben el is szórakoztatt, hogy könnyű elképzelned, mire viheti ez a veled egyidős, hozzád képest mégis éretlen társaság. Az egyetlen, aki Alánnal vitatkozni tudott és aki néha még Brichtával is szembeszállt, hiába volt irodalmi dolgokban tájékozottabb a többiekénél, amint valami másról volt szó, gyerekek tűnt, ráadásul olyannak, akinek nem volt gyerekszobája és az élet sem tanította meg semmire. Valósággal ordított róla, hogy nincs nője, vagyis nincs senki, aki megmondaná neki, hogy oldalra kéne fésülnie a haját, nem hátra, és szemüveget kéne csináltatnia, mert a könyvekhez már olyan közel hajol olvasás közben, hogy szinte beléjük veri az orrát. Többször is rajtakaptad, amint mohón bámul rád, megszólítani viszont nem mer, de ha már ilyen a szerencsétlen, legalább ahhoz értene, hogy miként titkolja el, valójában mire vágyik. Az a fajta gyáva volt, akit egyszer már nyilván lekoptattak, s ezért többé nem meri megpróbálni, mi történe, ha közeledne valakihez. Talán azzal intézi el magában, hogy egy eset még lehet véletlen, de ha ugyanaz másodszer is megtörténik, nincs miben reménykednie, s annál az is jobb, ha nem derül ki, lettek-e volna esélyei. Az ilyen félenkségek rendszerint mérhetetlen hiúság a mozgatója, a fickó csak ott vitézkedik, ahol biztosra veheti a sikert, de mert a nőt nem tudja kiszámítani, inkább óvakodik tőlük. Felváltva éreztél iránta megvetést és szánalmat, de leginkább igyekeztél úgy tenni, mintha nem létezne a számodra, hiszen biztos volt, hogy soha semmi közöd nem lehet hozzá, ahogy az embernek egy ritkaságszámba menő egzotikus állathoz sincs köze, mert ha már kellőképpen kicsodálkozta magát, azontúl nem tud mit kezdeni vele. A fickón azzal, ahogy hétről hétre érthetetlen szenvedéllyel vitatkozott olyasmikről, amik rajta kívül senkit sem érdekeltek, például hogy kik képviselték a húszas években a magyar avantgardot, alaposan kicsodálkozhattad magad, hiszen félkönyvtárnyi irodalmat cipelt be, hogy bizonyíthassa, igenis azok képviselték, akikről ő beszél, s nem azok, akikről Alán. Ti egyikről se hallottatok soha, de a fickó úgy viselkedett, mintha élete célja lenne ennek eldöntése, röpködtek szájából a nevek, idézetek tömkelegét olvasta fel régi folyóiratokból, s az izgágasága olyan mérvű volt, hogy még téged is ki-kirángatott a nyitott szemmel alvás boldog állapotából. Mi több, az a furcsaság is megtörtént veled, hogy amikor áttüzesedett arccal, kigyúló szemmel bizonygatta az igazát és véletlenül találkozott a tekintetetek, egy pillanatig szinte férfiasnak láttad, amiért annyira akart győzni, Alán fölényt

sugárzó, unalmat mímelő póza túl szokványosnak tűnt, és az sem igazán csigázott fel, amikor a füledbe súgta, hogy most figyelj, most fogja megsemmisíteni itt, mindenki szeme láttára ezt az okoskodó hülyét, hogy végre befogja a száját. A kárörvendő vigyor már előre ott ült Alán ábrázatán, és élvezte, hogy a maga vérfagyasztóan nyakas módján olyan kérdést tesz fel, ami gyorsan öló mérgeként fog hatni, szerinted, kedves András, ha nincs Raith Tivadar és a Cikk-Cakk mozgalom, beszélhetnénk egyáltalán a húszas évek avantgárdjáról? Beszélni beszélhetnénk, kedves Alán, vágta rá a másik, és riadalomnak semmi jelét nem mutatta, ami kivételesen kedvedre való volt, de Raithnak és a folyóiratának, mármint a Magyar Írásnak semmi köze se volt a Cikk-Cakkhoz, úgy bizony, hiába nézel így, te Raithot összetéveszted valakivel, és azt is megmondom, kivel: Palasovszky Ödönnel! A többiek mind Brichtát nézték, hogy mit szól ehhez, de ő a vállát vonogatva azt mondta, sajnálom, Alán, a Cikk-Cakk tényleg Palasovszkyhoz kötődik. Alán sértett ábrázatáról már akkor leolvastad, hogy az akció kudarcot vallott, mielőtt Brichta próbálta menteni a menthetőt, nézzék, mondta, ma már semmi jelentősége, hogy Raith vagy Palasovszky, maradjunk abban, hogy mindkettőjüket belepte a feledés pora. Az órájára nézett és kijelentette, ezt a vitát most már nem érdemes folytatni, csakhogy ekkor a másik fickó, azzal sem törődve, hogy ez udvariatlanság, közbeszólt, szerintem igenis érdemes, de azzal, hogy ellenségeskedés helyett egy gáláns gesztussal folytatta, mindenkit meglepett, szerintem ugyanis Alán tévedése termékeny tévedés, tudniillik az van mögötte, ha nem csalódom, amit már Hevesi András is megírt A Tollban, ezerkilencszázhuszon... Alán, segíts, légy szíves, te biztosan tudod, hogy nyolcban vagy kilencben, de Alán eltorzult arca azt jelezte, hogy hagyják őt békén, szóval Hevesi szerint, aki annak az időnek egyik legkiválóbb elméje volt, Raith és Palasovszky egykutyá, mert az egyik avantgárd létére állami ösztöndíjjal éli világát Párizsban, a másik meg a miniszterelnökné dramolettjében domborít, vagyis mindketten álforradalmárok, tehát Alánnak igaza volt, amikor burkoltan azt mondta, Raith is lehetett volna Palasovszky, és fordítva.

Döbönt csend támadt néhány pillanatra, s te leginkább a fickónak azt a képességét csodáltad, hogy bár mentőövet dobott Alánnak, abból selyemzsinór lett a számára, kifelé mégis az a látszat, hogy bár megtehetete volna, mégsem akarta víz alá nyomni Alán fejét, s ezt olyan tökéletesen művelte, hogy szemlátomást még Brichta is azt hiszi, a szeminárium két legfontosabb szereplője békét kötött, végre lehet mással is foglalkozni, nemcsak a kettejük közt zajló csörtékkal. Rögtön fel is emelte a hangját, amúgy tanárosan, kérem, mielőtt szétszéledne a társaság, szeretném jelezni, hogy a türelmemnek vége, az nem megy, hogy mindig csak Nyerges és Magasházy urak produkálják magukat, a többi meg közben sziesztázik. Aki a jövő hétre sem olvassa el a feladott műveket, megnézheti magát! Intett, hogy most már mehetnek a dolgokra, de Alánt visszatartotta, Magasházy urat viszont pár percre még feltartanám.

Aggódva várakoztál odakint, Brichta most nyilván lehordja Alánt, minek provokál vitát, ha nincs tisztességesen felkészülve, na szegénykém, gondoltad, mihez kezdesz, ha mégse működik a terved? A másik fickó pedig minden valószínűség szerint mégsem annyira gyámoltalan, mint hitted, de vajon számodra mi következik ebből, jobb lesz tartani tőle, vagy épp ellenkezőleg, mégiscsak sorold be – egyelőre úgyis csak képzeletben – azok közé, akikkel érdemes szó-

ba állni? Mielőtt efelől dűlőre jutottál volna, nyílt az ajtó, és Alán olyan arccal lépett ki rajta, mint akinek odabent elkezdődött a megdicsőülése, magasba emelt egy könyvet, s a fejével hátrafelé intve jelezte, hogy ezt Brichta adta neki, szokatlanul energikusan vonszolt arrébb, hogy közölhesse, recenziót kell írnia róla, és van még valami, ami ennél is fontosabb, Brichta azt hitte, hogy náluk publikálni az én számomra kompromittáló, úgyhogy rögtön elkezdett kapacitálni, de hogy mivel, azt ha száz évig itt állunk is, akkor se találod ki, ha nem akarom, a nevemet se kell aláírnom, beérik monogrammal is! Értetlenkedve hallgattad, de hát az neked nem jó, ha nincs odaírva, hiszen épp az kellene, hogy minél többen lássák a nevedet! Pálmuci, ne mondd, hogy nem érted, ez a dolog arról szól, hogy még azon az áron is kellek ezeknek, ha tudják, hogy szégyellem őket, vagyis sínen vagyok, és három év múlva, ahogy terveztem, nagy krekk lesz belőlem!

Aha, dűnnyögted, én meg már aggódtam. Csöppet sem volt ínyedre, hogy Alán erre szórakozottan csak annyit felelt, ez igazán édes tőled, de fölösleges, és úgy nézett rád, mint valami kedves butuskára, ami kifejezetten sértett, viszont eszedbe jutott, hogy mivel köszörülhetnéd ki a csorbát, s az a valami Alán számára még értékesebbé teheti a Brichtától kapott megbízatást, képzeld, a múltkor tisztára véletlenül meghallottam, amint ez a Nyerges a barátjának panaszojja, hogy hiába kér recenziós könyvet Brichtától, mindig azzal fizeti ki, hogy sajnos nincs, de ha lesz, szólni fog, s a történetben idáig érve kuncogni kezdtél, mint látod, szólt is, csak nem neki. Alán most nézett rád olyan hálásan, ahogy az előbb vártad, felszabadultan beléd karolt az utcán, és nem kérdezte, van-e kedved felmenni hozzá, csak vonszolt magával felajzottan és türelmetlenül, teázni fogunk, jelentette ki, s aztán elképedve figyelted, hogy képes elővenni a Magasházyak háromszáz éves porcelánját, amelynek eddig csak a hírért hallottad, és azt mondja, sajnos csak muszka teám van, de ha ebből isszuk, egészen elviselhető lesz, és töltögetés közben a varázslat be is következett, amint az ezüstöt pótló alpakkakanalakkal kapirgáltatok a hattyús csészék alján maradt kockacukrot, a csészék meg halkán, előkelően, tapintatosan csörömpöltek, és hogy fokozzátok a hangulat kivételes voltát, összebeszélés nélkül angolul kezdtetek társalogni. Később Alán hanyatt feküdt a szófán és két összekulcsolt tenyerét a kobakja alá téve bámulta a plafont, te pedig a révült arcát elnézve nyilvánvalónak érezted, hogy a beteljesülőben lévő jövőt látja maga előtt. A meghitt pillanat arra indított, hogy akard még remekebbé, az elégedettséged non plusz ultrájává tenni ezt a délutánt, odakuporodtál mellé, s azt gondoltad, elég abból, hogy mások Alán miatt nem próbálkoznak nálad, pedig sejthetik, hogy egy telivér nőnek kevés, amit ő nyújtani tud, arról meg fogalmuk sincs, hogy azt se nyújtja, talán mert nem telik tőle éteri kapcsolatnál több, de akkor ez derüljön ki végre, ha pedig telik, akkor ideje megtudnod. Alán azonban túl különleges és kifinomult egyéniség, semhogy a szokványos női módszerekkel be lehetne cserkészni az érzékeit, csakis olyasmi jöhet szóba, ami felcsigáz egy extrém műveltségi élményeken pallérozódott fantáziát. Az jutott eszedbe, hogy tizenhat éves süldőként mit kaptál Lencsi nénédőtől, aki zavartan és nevetgélve kotort elő a szekreteréből egy régi magazint, amiben szerinte kevésbé ismert női praktikák is vannak, amikre még szükséged lehet, és gyorsan hozzátette, hogy annak idején neki azt mondták, ez merő disznólkodás, amit úrilány a ke-

zébe se vesz, a magazint, amelyik közölte, be is tiltották emiatt, én is csak a paplan alatt olvastam, mert ha nagyanyád meglátja nálam, elevenen megnyúz, Lencsi nyakig elvörösödve gyömködte a füzetkét a zsebedbe, s közben egyre szabadkozott, te ezen már csak nevetni fogsz, de jobb helyen lesz nálad. Akkor, amikor ez történt, az izgatott fel, hogy talán megvan a titok, amiért Lencsit a családban mindig is körülengte valami furcsa idegenkedés, és egyszer, mikor a szüleid azt hitték, hogy alszol, apád a hálószobában rettentően kiabált, nem fogom túrni, hogy a féleszú húgod, ez a család kurvája elrontsa a lányomat! Amit a füzetkében találtál, csalódást okozott, az ilyesmi legfeljebb az özőnvíz előtt számított disznólkodásnak, de most úgy tűnt, végre hasznát veszed, mert Alán néha maga is olyan, mintha egy régi korból felejtették volna itt, ki tudja, talán éppen olyasmi válik be nála, ami egy korábbi generációnak gerjedelmet okozott. Hirtelen elhatározással belenyaltál a fülébe, s a nyelvedet jól meg is forgattad a kagylóban, ő azonban hebrencs mozdulattal felült és rád förmedt, mi ütött beléd, Lednek, gusztustalankodsz itt nekem, s úgy nézett rád, mintha először látna, olyan jól megvoltunk eddig, Pálmuci, ne zavarjuk egymás köreit.

